

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENE

Uredništvo. Kopirarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava. Kopirarjeva ulica št. 6
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Veličasten in prisrčen sprejem bolgarske kraljevske dvojice v prestolnici

Belgrad ves v zelenju in

zastavah - Sprejema se je udeležilo nad 50.000 Belgrajčanov

Odhod bolgarskih suverenov iz Sofije

Sofija, 10. dec. Njuni Veličanstvi kralj Boris in kraljica Ivana, Nj. Vis. knez Ciril, predsednik ministrskega sveta Mušanov in spremstvu kraljevske svite in pooblaščenega ministra kraljevine Jugoslavije v Sofiji dr. Aleksandra Vukčevića so davi ob 8.25 odpotovali z dvornim vlakom v Belgrad, da uradno obiščejo Njuni Veličanstvi kralja Aleksandra in kraljico Marijo.

Pred odhodom vlaka je Nj. Vel. kralj Boris najprej pristopil k vidinskemu mitropolitu Stefanu in mu poljubil roko, mitropolit pa je poljubil kralja na čelo, ga blagoslovil in mu želel srečno pot. Nato je Nj. Vel. kraljica Ivana poljubila mitropolitu roko, ta pa jo je blagoslovil in ji prisrčno želel srečno pot.

Ko je dvorni vlak odhajal s postaje, sta bila Nj. Vel. kralj Boris in kraljica Ivana na oknih svojega voza in sta ljubezljivo odzdravljala na peronu zbranim dostojanstvenikom, ki so jima klicali: »Srečno pot!«

Pri vseh, ki so se prišli posloviti od kraljevske dvojice, se je opazilo prisrčno in svečano razpoloženje.

Prvi pozdrav na jugoslovanskih tleh

Caribrod, 10. dec. Davi ob 8.41 je prispel iz Bolgarske v Caribrod dvorni vlak z Njunima Veličanstvoma kraljem Borisom in kraljico Ivano, princem Cirilom in ostalim spremstvom. Vlak je postal na železniški postaji samo 12 minut. Po prihodu vlaka je Nj. Vel. kralj Boris sprejel odposlanca Nj. Vel. kralja Aleksandra admirala Price, adjutanta Nj. Vel. kralja polkovnika Stojanovića, pomočnika belgarskega upravnika Filipovića. Nato je naš poslanik v Sofiji dr. Vukčević, ki je v spremstvu Njunih Veličanstev, predstavil Nj. Vel. kralju Borisu mestnega poveljnika v Caribrodu podpolkovnika Hacinovića, okrajnega načelnika Tanackovića, namestnika starešine okrajnega sodišča sodnika Popovića in komisarija železniške policije Nikolića. Nj. Vel. kralj Boris je z vsemi izmenjal po nekoliko stavkov in jih vprašal, odkod so in koliko časa že služijo v Caribrodu. Nato se je zahvalil za prisrčen in krasen sprejem, ki mu je bil pristen v Caribrodu. Na peronu je bilo kakih dve sto meščanov iz Caribroda z uradniki in šefi tamošnjih uradov. Ko sta se Njuni Veličanstvi pojavili na oknu, so ju prisotni živahno pozdravili.

Sprejem v Nišu

Niš, 10. dec. Danes ob 10.45 je prispel iz Caribroda v Niš dvorni vlak z Nj. Vel. bolgarskim kraljem Borisom in kraljico Ivano, z Nj. Vis. princem Cirilom in s spremstvom. Ko se je vlak ustavil na postaji, je godba 16. pešpolka zaigrala bolgarsko himno. Nj. Vel. kralj Boris je prvi izstopil iz voza. Kralj se je v spremstvu adjutanta Nj. Vel. kralja Aleksandra admirala Price in s svojim spremstvom napotil proti našim predstavnikom, ki so mu šli nasproti. V imenu vojske mu je želel dobrodošlico pomočnik komandanta armije general Milan Plesničar, v imenu banovine pa ga je pozdravil ban Milan Nikolić. Po teh pozdravih so kralju Borisu predstavili pomočnika bana Rado Todorovića, poveljnika moravske divizije generala Ristića in poveljnika konjeniške divizije generala Miljkovića. Medtem ko je Nj. Vel. kralj Boris obšel častno četo 16. pešpolka in se nekaj časa razgovarjal z banom in z generali, je spremstvo Nj. Vel. kralja s predsednikom bolgarske vlade Mušanovim in z našim poslanikom na bolgarskem

Kralj Boris III. se je rodil 30. januarja 1894 v Sofiji kot sin takratnega kneza Ferdinanda I. Bolgarski prestol je zasedel 3. oktobra 1918. Dne 25. oktobra 1930 se je poročil s četrtim otrokom italijanske kraljeve dvojice princezino Ivano, rojeno 13. novembra 1907.

dvoru dr. Vukčevićem opazovalo nenavadno prisrčni sprejem, ki ga je prebivalstvo Niša prirejalo Nj. Veličanstvu. To je predsednik vlade Mušanov v razgovoru s časnikarji še posebej poudaril. Bolgarski kralj je nato povabil v svoj voz naše zastopnike in njihove soproge in jih predstavil kraljici Ivani. Ban in pomočnik bana sta pri tej priliki izročila bolgarski kraljici lepe šopke cvetja, za kar se jima je bolgarska kraljica ljubezljivo zahvalila. Bolgarska kraljevska dvojica se je nato zahvalila našim zastopnikom za prisrčen in »p sprejem v Nišu s strani tamošnjega prebivalstva. Ves čas, ko je dvorni vlak stal na postaji, so množice našega prebivalstva pozdravljale bolgarskega kralja in kraljico in jima prirejale neprestane navdušene ovacije.

Prihod v Belgrad

Belgrad, 10. decembra. Nj. Vel. bolgarski kralj Boris in kraljica Ivana, Nj. Vis. princ Ciril v spremstvu predsednika vlade in zunanjega ministra Nikole Mušanova in dvornega spremstva, so danes ob 15 prispeli z dvornim vlakom iz Sofije v Belgrad. Bolgarskima suverenoma so na belgrajski železniški postaji priredili svečan sprejem. Postaja je bila vsa v zelenju in v bolgarskih in jugoslovanskih zastavah in državnih grbih. Bolgarskega suverena so sprejeli Nj. Vel. kralj Aleksander, kraljica Marija, Nj. Vis. princ Pavle in princesa Olga, člani kraljevske vlade in drugi uradni predstavniki, ki so se zbrali v dvorni čakalnici.

Občinstvo se zbira

Vse ulice od železniške postaje pa do starega dvora so bile svečano okrašene z zelenjem, z bolgarskimi in jugoslovanskimi državnimi zastavami. Vse ulice so dalje prepežene z raznobarnimi električnimi žarnicami, tako da nudijo te ulice veličasten pogled. Desno stran so zasedli oddelki vojske, na levi strani pa so se nagomilile desetisočglave množice, ki so prišle, da pozdravijo bolgarsko kraljevsko dvojico. Meščanstvo se je zbiralo na ulicah in na trgu pred postajo že od ene popoldne dalje. Ob 2 so prispeli oddelki vojske in zavzeli svoja mesta.

Generaliteta in ministri

Na svečano okrašenem peronu železniške postaje je bila že prej postrojena častna četa z god-

bo in generaliteto na čelu. V dvorni čakalnici pa so bili ob 14.30 že zbrani člani kraljevske vlade s soprogami, s predsednikom ministrskega sveta dr. Milanom Srškićem na čelu, osebe bolgarskega poslanstva v Belgradu z bolgarskim poslanikom Ivanom, predsednik narodne skupščine dr. Kosta Kumanudi, predsednik senata Ljuba Tomašić, načelnik glavnega generalnega štaba general Milan Milovanović, poveljnik kraljeve garde general Petar Živković, predstavniki vseh veroizpovedi, dalje dvorne dame ge. Mirka Grujićeva, Hadžićeva, Švrlijugova, Lozanićeva in Dundjerska. Zbrani so bili dalje tudi drugi uradni predstavniki.

Kralj Aleksander in kraljica Marija

Točno ob 14.40 so prispeli na postajo Nj. Vel. kralj Aleksander, Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. princ Pavle in knežinja Olga v spremstvu maršala dvora in prvega adjutanta Nj. Vel. kralja generala Ječmenića.

Od dvora pa do železniške postaje so množice prirejale naši kraljevski dvojici viharne ovacije ljubezni in brezmejne udanosti. Ko je naša kraljevska dvojica prispela na postajo, je godba zadržala državno himno. Zopet so se obnovljale ovacije tisočglavih množic, zbranih na trgu pred postajo.

Nj. Vel. kralj je bil vidno dobro razpoložen in je takoj odšel v dvorno čakalnico, kjer je pozdravil prisotne. Nato je s princem Pavlom in s spremstvom obšel častno četo, ki je bila postrojena na peronu in vzel poročilo na znanje, ki mu ga je dal poveljnik čete. Nj. Vel. kralj je pozdravil prisotne generale in se vrnil nato v dvorno čakalnico.

Ko je izvidni vlak prispel na belgrajsko postajo, so ob 14.50 Nj. Vel. kralj Aleksander, kraljica Marija, knez Pavle in knežinja Olga odšli na peron.

Bolgarski dvorni vlak privozi

Točno ob 15 je dvorni vlak z bolgarsko kraljevsko dvojico prispel na železniško postajo. Godba je zasvirla bolgarsko himno. Prvi je izstopil iz vlaka Nj. Vel. kralj Boris, nato kraljica Ivana in princ Ciril, zatem predsednik bolgarske vlade Mušanov z ostalim spremstvom.

Med našo kraljevsko dvojico in bolgarskima suverenoma je nato nastalo

IZREDNO PRISRČNO POZDRAVLJANJE

Nj. Vel. kralj Aleksander in bolgarski kralj Boris sta obšla častno četo. Nato so vladarji s svojimi spremstvi odšli v dvorno čakalnico. Tu je Nj. Vel. kralj Aleksander predstavil bolgarskima suverenoma prisotne naše dostojanstvenike.

Triumfalna vožnja v dvor

Ko so se naši in bolgarski suvereni pojavili pri izhodu postaje, je godba vnovič zaigrala bolgarsko himno. Množice so dajale duška svojemu navdušenju nad obiskom bolgarske kraljevske dvojice z brezkonnimi ovacijami za Jugoslavijo in Bolgarsko. Te ovacije so trajale na vsej poti od postaje do starega dvora, kjer se še dolgo kar niso moge poleči.

V prvi avtomobil sta sedla maršal dvora Nj. Vel. kralja Borisa, polkovnik Panec in maršal dvora Nj. Vel. kralja Aleksandra general Dimitrijević. V drugem avtomobilu sta se vozila Nj. Vel. kralj Boris in Nj. Vel. kralj Aleksander. V tretjem avtomobilu sta bili Nj. Vel. kraljica Ivana in Nj. Vel. kraljica Marija. V četrtem avtomobilu so se vozili Nj. Vis. princesa Olga, princ Ciril in knez Pavle. V petem avtomobilu sta bili dvorna dama Švrlijugova in dvorna dama Nj. Vel. kraljice Ivane, Čumakova. V naslednjem avtomobilu sta bila predsednik bolgarske vlade Mušanov in predsednik jugoslovanske vlade dr. Milan Srškić. V drugih avtomobilih so bili ostali dostojanstveniki.

Sodijo, da se je sprejema bolgarske kraljevske dvojice na ulicah udeležilo nad 50.000 ljudi. Jugoslovanska prestolnica je pri tem sprejemu dokazala, da se zaveda zgodovinske važnosti sedanjega obiska bolgarskega kralja Borisa in kraljice Ivane prestolnici Jugoslavije in jugoslovanski kraljevski dvojici. Z obrazov vseh žari velika radost nad zblizanjem z Bolgarsko. Vse mesto je nocoj svečano razsvetljeno.

Po prihodu vladarjev in njunih spremstev v stari dvor je bila tamkaj za visoke goste in njihovo spremstvo prirejena čajanka. Zvečer pa bo v dvoru intimna večerja.

Program bivanja v prestolnici

Belgrad, 10. dec. m. Nocoj bo v kraljevem dvoru na Dedinju večerja za visoke goste in spremstvo. Jutri zvečer bo gala-večerja s koncertom in sprejemom v Starem dvoru na Kralja Milana ulici. Tretjega dne bosta dopoldne Njuni Veličanstvi s knezom Cirilom in knezom Pavlom in knežinjo Olgo odšli na Oplenac, med potjo se bodo ustavili na Avali, kjer bo kralj Boris položil venec na grob neznane vojaka. Na Avali bodo pričakovali in sprejeli visoke goste in spremstvo obeh vladarjev predsednik vlade dr. Srškić, zunanji minister Jeftić in minister za vojsko in morarico general Stojanović, nadalje načelnik generalnega štaba in poveljnik mesta Belgrada. Dopoldne bo na Oplenacu intimo kosilo, istega večera pa bo v Oficirskem domu kraljeve garde slavnostni koncert. Četrtega dne, na dan slave Nj. Vel. kralja Aleksandra bo služba božja v kapeli in obed z rezanjem slavnostnega kolača. Ob pol 3 popoldne bodo visoki gostje s spremstvom zapustili Belgrad ter se vrnili v Sofijo.

BLAGOSLOVITEV NOVE KAT. CERKVE V BELGRADU

Belgrad, 10. dec. m. Danes dopoldne je bila v Poincarjevi ulici blagoslovljena nova jezuitska cerkev sv. Petra. Cerkev je blagoslovil jezuitski provincial dr. Andielko Jurić. Blagoslovitvi nove cerkve je prisostvoval tudi tukajšnji tajnik apostolske nunciature Bertoli.

V Madridu eksplo i do 10 pek. strojev

Pariz, 10. decembra. AA. Iz Madrida poročajo, da so člani španske vlade ostali vso noč v svojih ministrstvih. V Madridu je eksplodiralo 10 peklenjskih strojev. Štirje so bili postavljeni pred dvema samostanoma. Policija je ustavila vsakega pešca, in ga preiskala, ali nima orožja pri sebi. 40 oseb je bilo aretiranih.

V Granadi so uporniki vrgli bombo in dali s tem znak za požiganje cerkva in samostanov. Požar je uničil en samostan in štiri cerkve. Med policijo in uporniki je prišlo do medsebojnega obstreljevanja. Kaže, da so se morali uporniki umakniti pred policijo.

V Saragosi je bilo večeraj 8 mrtvih in 200 aretiranih. Uporniki so skušali zavzeti poslopje civilnega guvernerja. V neki vasi blizu Valencije je eksplodiralo skladišče peklenjskih strojev. Vsi uporniki, ki so prenašali peklenjske stroje, so bili ubiti. Mrtvih je 16 oseb.

V Koroniji je bila vso noč tema. Uporniki so razbili transformatorje. V Peruelli so uporniki zavzeli policijsko poslopje in razobesili rdeče zastave. Iz mnogih drugih krajev pa ni nobenih vesti, ker so vse telefonske in brojavne zveze prekinkene. Sodijo pa, da so bili tudi tod krvavi izgredi.

Največ škodo so uporniki napravili na železniških progah. Blizu Barcelone so na več krajih razkopali progo in poglali v zrak en most. Tu je brzovlak skočil s tira. Mrtvih je 40 oseb. Podobna nesreča se je pripetila na progi Saragosa-Bilbao. Število ponesrečenih oseb še ni znano.

Notrani minister je davi izjavil, da bo vlada v najkrajšem času zatrla vse te prevratne poizkuse.

Pariz, 10. decembra. AA. V raznih španskih mestih se še nadaljujejo prevratni poizkusi. Vendar vse kaže, da je sedanji revolucijski poizkus propadel, ker je vlada pravočasno izdala primerne protiukrepe.

3 milijarde primanjkljaja v italijanskem proračunu

Rim, 10. dec. Na seji ministr. sveta je bil predložen državni proračun za leto 1934-35. Proračun predvideva 17.663 milij. lir dohodkov in 20.686 milij. izdatkov, to se pravi, da je proračun računa z 2.974 milij. lir primanjkljaja. Obračun 1932-33 je pokazal tri milijarde in pol primanjkljaja. Po vsem tem je jasno, da so italijanske finance silno šibke in da se primanjkljaj vleče iz proračuna v proračun. Proračun za ministrstvo financ je za 303 milij. višji in znaša 10.187 milij. lir. To povečanje je nastalo radi primanjkljaja drž. železnice. Povišane so tudi postavke za letalstvo od 696 na 710 milij. lir, nadalje kmetijsko ministrstvo od 550 na 613, korporacijsko od 59 na 79 za narodno vzgojo od 1.724 na 1.757 milij., medtem, ko so bile znižane postavke ministrstva vojske od 2.621 na 2.521 in mornarice od 1.359 na 1.185 milij. lir.

Izgubljen je bilo v nedeljo pred večernim vlakom v Ljubljano par sto korakov pred železniško postajo Sava na cesti v smeri iz vasi Leš leseno stojišče za lovanje. Postanega nadzelnika v ljudno naprosamo, da ga odda v hiši g. Ancona na Savi.

Razstava v Jakopičevem paviljonu

Ob 11 dopoldne se je brez posebnih oficialnosti otvorila razstava zagrebške »Trojice« v Jakopičevem paviljonu, na kateri se predstavljajo slovenski javnosti z izborom svojih del vodilni trije hrvaški slikarji Babić, Becić in Miše ter njihovi gostje, najbolj odlični sodobni poljski grafik Shoczyas, Istran Motika in odlični mladi slovenski slikar France Pavlovec. Na otvoritvi so prišli vsi trije zagrebški umetniki, izmed drugih razstavljalcev pa je bil prisoten Pavlovec. Med številnim občinstvom so se udeležili otvoritve zastopniki senata, župan dr. Puc s podžupanom prof. Jarcom, zastopnik divizionarja major Bošković, un. prof. dr. Izidor Cankar in veliko število slovenskih slikarjev, kakor Jakopič in drugi.

Vse občinstvo je z občudovanjem osledovalo razstavljenim delom. Razstava pomenja za ljubljano redko umetniški dogodek in so vse umetne visoke kvalitete. Upajmo, da bo doprinesla k ožjemu sodelovanju slovenskih in hrvaških umetnikov ter tesnejši izmenjavi kulturnih dobrin.

Ponovne občinske volitve na Limbuški gori

Danes so bile na Limbuški gori pri Mariboru ponovne občinske volitve. Pri prvih občinskih volitvah so bili namreč ob zaključku vdoli nepoznani storilci na volišče in odnesli vse volilni material. Radi tega so se volitve danes ponovile. Izvršile so se v popolnem miru in redu. Volilnih upravičencev je v limbuški občini 695, volilo pa je 408, to je 58,7 odstotka. Opozicijska lista je dobila 178 glasov, JNS 230.

Bajka o Hudičevem otoku

Pariz, 10. dec. c. Snoči so se širili glasovi, da je na parniku »La Martiniere«, ki prevaža kaznjence na Hudičev otok, nastal upor, ki pa je bil zadušeni in je bilo pri tem ubitih 40 kaznjencev. Današnji pariški listi prinašajo o tem dogodku obširna poročila. Agencija Radio pa demantira te vesti in pravi, da je prišlo samo do odpora nekaterih kaznjencev, ki pa je bil brzo premagani in ni bil večji, kakor so taki odpori običajni pri vsakem transportu.

„Bele vrtnice“ v Belgradu

Belgrad, 10. dec. m. V prenovljeni dvorani za katoliško cerkvijo v Krunski ulici je priredilo danes dopoldne tukajšnje prosvetno društvo gledališko igr »Bele vrtnice«, ki je prav dobro uspela. Prosvetno društvo bo igr o zvečer ponovilo.

Zagrebski kvartet bo v čast 60 letnemu jubileju češkega skladatelja Jos. Suka igral na II. komornem večeru »Sloge« v sredo 13. decembra v dvorani Kina-Dvor tudi Sukov kvartet op. 11. Ob mojstrski interpretaciji dela bomo posvetili nekaj časa temu odličnemu skladatelju, ki ga je ob sedanjem jubileju Masarykova univerza v Pragi imenovala za častnega doktorja. Njegovemu kvartetu bo Zagrebški kvartet pridružil še Mane Jarnovićev III. kvartet, Gotovčev kvartet op. 16 in Beethovnov op. 18 št. 5. Nikdo naj se ne odreče užitku tega koncerta, ker so cene zelo nizke. Vstopnice v Matični knjigarni in v trafikih Pugetlj na Miklošičevi cesti.

Novo brodarsko zvezo vpelje tržaški Lloyd iz Trsta v Perzijski zaliv.

Gasilska zajednica ustanovljena

Ljubljana, 10. decembra. Pred 14 dnevi je bil v Ljubljani občni zbor vseh ljubljanskih žup, v katerih so se koncentrirale v smislu novega zakona o gasilstvu vse prejšnje župe mesta Ljubljane in ljubljanskega policijskega okraja, hkratu pa so bili izvršeni tudi občni zbori vseh drugih žup po Sloveniji, in sicer ima vsak politični okraj po eno gasilsko župo. Danes dopoldne pa se je vršila izredna skupščina gasilske zajednice za dravsko banovino. Gasilci v Sloveniji so imeli že dosedaj čvrsto in veliko organizacijo, skoraj v vsaki vasi po Sloveniji stoji že gasilski dom, in vsaka vas ima vsaj ročno, če ne motorno brizgalno. Tudi v tem oziru je slovensko delo služilo južnim pokrajinam za lep vzgled. Novi gasilski zakon slovenskih gasilcev ni našel neupravičenosti in zato se je mogla izvesti pri nas reorganizacija kaj hitro, saj so bile potrebne le formalne spremembe.

Izredni občni zbor gasilske zajednice je bil ob 10 dopoldne v dvorani hotela Metropol. Zborovanje je vodil starešina g. Josip Turk, ki je toplo pozdravil vse prisotne, tako zastopnika banske uprave g. Vrstoška, poslanca Cerarja ter številne delegate. Gasilski delegati so nato z navdušenjem sprejeli udanostno brzojavko kralju ter pozdravni brzojavki ministru za telesno vzgojo in vodstvu Državnega vatrogasnega saveza v Belgradu, ki je vrhovna organizacija gasilstva v državi.

Tajniško poročilo je podal g. Franc Pristovšek. Navajal je, da je v Sloveniji sedaj 831 gasilskih čet, kar je bilo 13 na novo ustanovljenih, 34 pa jih je pristopilo od bivše nemške kočevske zveze. Število gasilskih čet se je od zadnjega skupščine zboru dvignilo torej za 45. Na zadnji skupščini je bilo sprejetih več sklepov, ki jih je skušalo vodstvo zveze izvesti, vendar pa sta jih finančna direkcija in banska uprava rešili negativno, ker bi se take zahteve dale izvršiti le z novimi zakoni.

Jugoslovanska gasilska zveza, kakor se je imenovala prejšnja organizacija slovenskih gasilcev, je imela letos glavno nalogo izvesti reorganizacijo gasilskih žup in čet v smislu novega zakona. V 26 slovenskih okrajih je 25 gasilskih žup, 6 konjinskih čet je bilo namreč dodeljenih celjski župi. Gasilski župi Ljubljana-mesto pa je bilo z ministrskimi dovoljenjem dodeljenih 6 gasilskih čet iz policijskega okraja. Najbolj važno je bilo delo na izpolnjevanju in dopolnitvi predloženih zakonodajnih osnutkov, ki je šele s sodelovanjem starešinstva in tehničnega odseka dosegel popolnost. Tajniško poročilo je pogajalo način, kakor so si ga dovoljevala posamezna gasilska društva in celo župe, ki so si hotela mimo gasilske zveze pri izvršitvi dobiti podporo.

S pravomočnostjo novega zakona je prenehal 1 odstotni gasilski sklad, ki je nudil gasilstvu toliko koristnega za združenje ponesrečenih gasilcev, vprežne živine, poškodovanega orodja in služ-

bi, preskrbo vdov in sirot po tovariših, ki so se ponesrečili v službi in za povrnitev škode za požarno obliko in obutev. Brez tega sklada tudi nova uprava ne bo mogla poslovati, zato bo njena prva naloga, da ga na novo osnuje. Ta sklad je tudi vsako leto priložil svojo četrtino v podporni sklad za onemoglo gasilce, ki se jih moramo vedno z vso skrbjo spominjati in jim pomagati v revščini in onemoglosti. Iz prispevkov zajednice in sklada za podporo čet se bo moral osnovati ukinitvenemu skladu nadomestek.

Državna gasilska zveza je na svoji zadnji seji sklenila, da bo list "Gasilec" službeni list vse Zveze, ter mu je dala že 10.000 Din subvencije. Ob koncu svojega poročila se je tajnik spominjal vse dolge poti, ki jo je gasilska zveza napravila od leta 1919 iz skromnih početkov, ter je v teh 14 letih dosegla sedanjost veličino. Spomnil se je 5letnice smrti ustanovitelja zveze Franceta Barleta, ki so mu nato zbrani delegati zaklicali trikrat "Slava".

S primernimi besedami je tajnik označil dosedanje delo JGZ kot vzorno ter želel, naj bi njena naslednica t. j. gasilska zajednica dravske banovine še nadalje ostala vodilna v gasilstvu v naši državi.

Tajniško poročilo je bilo soglasno odobreno, nakar je podal g. Stanko Pristovšek blagajniško poročilo. Zvezna blagajna izkazuje 98.000 Din čistih dohodkov ter 60.000 Din prebitka z dojem 1. junija, stroškov pa 80.000 Din, torej izkazuje 78.000 Din prebitka. Podporni sklad je 1. junija izkazoval 271.000 Din preostanka, ki je do danes narasel za 119.000 Din. Skupno je bilo izplačanih podpor 295 onemoglim gasilcem, vdovam in sirotam v znesku 132.000 Din. V skladu je sedaj 258.000 Din. Ves denarni promet je znašal v zadnjih 6 mesecih 1.258.000 Din.

Revijski odbor je predlagal blagajniku in starešinstvu razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta, prav tako tudi nova pravila gasilske zajednice.

G. Cerar je nato kratko govoril o velikih zaslugah in vlogi višini gasilstva v naši banovini ter nato predlagal novi odbor gasilske zajednice. Izvoljeni so bili: starešina g. Josip Turk, prvi namestnik g. Jernej Vengust, drugi namestnik g. Anton Cerar, ker je bil dosedanj namestnik g. Muek poklican v Belgrad, tajnik Franc Pristovšek, pomožni tajnik Stanko Pristovšek, blagajnik Zdravko Mikuz, pomožni blagajnik Engelbert Gostliš, odborniki pa: Bule, Fajdiča, Golob, Guček, Mayer, Muek in Vezar. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Rus, Rakovec, Džuban, Kopač, Jevčević. Bile so še volitve v odseke ter so bili njihovi člani soglasno izvoljeni.

Delegati so novemu starešinu g. Turku priredili tople ovacije, nakar je bilo zborovanje zaključeno.

Zborovanje Delavske zbornice

Ljubljana, 10. decembra. Po živahnih volitvah, ki smo jih doživljali pred tedni, so se danes novo izvoljeni delegati Delavske zbornice zbrali v Ljubljani k svojemu prvemu zasledanju. Začel je zbor najstarejši delegat g. Čobal. Melhior iz Zagorja, prisostvoval pa mu je tudi zastopnik ministra za socialno politiko, načelnik pri banški upravi dr. Karlin. Najprej so delegati izmed sebe izvolili verifikacijski odbor, nato pa je bilo soglasno izvoljeno začasno predsedstvo sledečih gg.: predsednik Sedej, podpredsednik Balt in Žužek in tajnik Giljvert. Potem je blagaj. Čelešnik povedal delegatom, da je določena dnevnica za večeršnj dan po 120 Din, za danes po 70 Din, sejnina 50 Din, prenočnina 60 Din za delegata. Razen tega se bodo delegatom povrnila tudi potni stroški.

Daljšje poročilo o splošnem položaju delavstva je razvil pred zbranimi delegati tajnik g. Uratnik. Ugotovil je vso bedo, ki vedno huje uničuje naše delavske rodine zlasti po rudarskih revirjih, veliko brezposelnost, ki tlači predvsem stavišinsko delavstvo, ker se je zaradi krize stavbna podjetnost skoraj docela ustavila, nanizal pa je obtemen vrsto najvažnejših nalog, ki bi jih imela Delavska zbornica reševati v najkrajšem času. To poročilo g. tajnika Uratnika je zbor delegatov odobril s splošnim odobravanjem in priznanjem.

O poročilu samem se je nato razvil živahen razgovor, v katerega so po vrsti posegali posamezni delegati. Delegat Petelan iz Maribora je naglasil potrebo, da naj Delavska zbornica v borbi zoper krizo posveti večjo pozornost vprašanju proletarijata kmečkega prebivalstva, dalje vprašanju delovnega časa po pisarnah in trgovinah, pa tudi vprašanju izvajanja obrtnega zakona, ki je žal ostal le na papirju. Delegat dr. Bohinjec se je v svojem govoru petal s posebnimi delavskimi razmerami, ki vladajo v Sloveniji, kjer tvorijo delavci in nameščenci več kakor polovico prebivalstva. Bitel je dejstvo, da nihče prav ne sproži vprašanja redukcij in odpustitve iz služb. Za olajšanje brezposelnosti, ki polagoma postaja trajen pojav, bi bil potreben poseben zakon. Čim je država dvignila svojo roko nad banke in hranilnice ter uvedla nad njimi kontrolo, bi morala obenem uvesti tudi sistematično kontrolo nad vso veliko industrijo. Delavstvu in nameščinstvu pa bi se ob tem morala dati prilika, da pri pobujanju krize aktivno sodeluje. Dalje je poudarjal potrebo, da se spremeni zakon o obratnih zapnikih, ki bi morali biti deležni večje zaščite. Tudi boj proti jetik bi se imel urediti z zakonom.

Delegat Arh iz Zagorja je močno grajal zlasti to, da morajo rudarji plačevati prispevke v bednostni sklad, ki je vendar namenjen v prvi vrsti njim samim. Po trboveljskih rudnikih dajejo rudarji dobro četrtino vsega svojega zaslužka za davek, po drugih rudnikih pa, kjer je socialna zaščita še slabše urejena, plačujejo rudarji celo polovico mesečnega zaslužka za davke in druge javne davke.

Drugi govorniki so v krajših izjavah poudarili potrebo složenega delovanja Delavske zbornice za dobrobit vsega delavstva in nameščinstva. Zlasti g. Ing. Žumer je to potrebo poudaril dovolj krepko, češ, da naj vse različne barve, ki so razburjale pred in med volitvami, ostanejo zunaj zbornice.

Blagajnik g. Rado Čelešnik je nato poročal zboru o računskem zaključku, ki je bil razdeljen delegatom. G. Ošlak pa je poročal o finančni kontroli. Vsa ta poročila je zbor sprejel brez vsake debate, nakar se je zborovanje opoldne prekinilo do poldveh popoldne.

Takoj ob pričetku popoldanskega zborovanja se je vnela živahna, žarila celo burna in bojna doba o raznih volivnih dogodkih, ki so bistveno vplivali na uspeh zadnjih volitev v Del. zbornico. Na vse strani so letela očitjanja in protesti. Ki jih vseh ne moremo navesti v podrobnosti. Ta del zborovanja je bil brez dvoma najživahniji, najodkriteljski, pa tudi najdaljši, saj se je ta besedna bitka bila skoraj polne tri ure. Končno je bilo

poročilo verifikacijskega odbora sprejeto z veliko večino, le dva delegata sta glasovala proti poročilu. Odobrena in priznana je bila izvolitev vseh delegatov.

Popolnoma mirno so se potem izvršile volitve predsedstva ter so bili z glasovi svojih klubov izvoljeni: od Strokovne komisije (rdeči) gg. Čobal, Bešter, Jakomin, Sedej in Čelešnik; od Narodnega kluba (plavi) gg. Juvan, Zemljčič, dr. Bohinjec in Košec; od Jugos. strokov. zveze (beli) gg. Lombardo, Žužek in Režek. Za tajnika Delavske zbornice je bil za bodoče izvoljen dosedanj tajnik g. Filip Uratnik, ki se je za izvolitev toplo zahvalil.

Na dnevi red bi nato imela priti razprava o spremembi pravil glede predsedstva. Snorazumno pa je bila ta stvar rešena tako, da ostane vse pri starem. Zbor je soglasno sklenil, da bodo k sejam predsedstva mogli tudi v bodoče prihajati načelniki klubov ali od njih določeni zastopniki, ki bodo vsi imeli tudi glasovalno pravico.

Zborovanje je bilo pozno popoldne zaključeno ter se je večina delegatov z večernimi vlaki odpejala domov.

Bančni uradniki za svoje pravice

Ljubljana, 10. decembra. Nova uredba o reorganizaciji denarnih zavodov v državi je zbudila med nameščenci teh zavodov veliko zanimanje, saj jih neposredno tiče. Po dolgem odmoru so imeli sinoči v restavraciji pri "Levici" dobro obiskano zborovanje, ki je poteklo zelo živahno.

Zborovanje je vodil predsednik g. Vrančič, ki je najprej pozdravil zastopnika Delavske zbornice Tavčarja ter omenil, da mora odpasti na zborovanje druga točka, namreč obravnavanje namernih likvidacij zasebnih socijalno-zavarovalnih institucij, ker je g. Klinar odjetoval v Zagreb, sicer pa ta stvar že ni več tako aktualna. Nato je predsednik opisal vse okoliščine, kako je prišlo do nove uredbe, ter oddal besedo g. Hitra, ki je med drugim izjavil:

"Uradništvo denarnih zavodov je vedno bilo predmet izpodbijanja in zavisti javnosti, ki gleda v njem nek posebno favoriziran sloj. To napušča imenja javnosti, da živimo nameščenci denarnih zavodov v nekakšnem izobilju, je v zvezi z uredbo, s katero se nam razveljavljajo službene pogodbe in se nam reducira službeni prejemki in pokojnina."

Govornik je nato opisal vzroke nelikvidnosti denarnih zavodov, bil pa je pri tem nekoliko enostranski, ker je dolžil samo ene vrste ljudi preneglega dvigovanja vlog pred dvema letoma, ne pa tudi drugih. Pravilo je gralo, da so denarno krizo in nelikvidnost tudi solidarni denarni zavodov povzročili razni vzroki, predvsem nezaupanje v stabilnost našega dinarja, ki ni bilo upravičeno, izvoz in prikrievanje gotovine, dalje razne uredbe o zaščiti dolžnikov itd. Niso pa tega zakrivil nameščenci denarnih zavodov.

Govornik je ob koncu svojega govora naglasil osnovne zahteve nameščencev, ki so v skladu z duhom nove uredbe.

Njihove, z veljavnimi službenimi pogodbami že pridobljene pravice glede prejemkov in pokojnine naj se puste nedotaknjene. Utrine naj se maksimum prejemkov, pokojnine in odpovednega roka. Sklepanje novih službenih pogodb naj se prepusti svobodnemu dogovoru uprave in nameščencev vsakega posameznega zavoda. V primeru nesporazuma naj velja tudi za nameščence denarnih zavodov analogno razsodišču kakor ga določa čl. 4. uredbe.

Predsednik Vrančič je v svojem naslednjem poročilu zavzel nekoliko drugačno stališče. Naglasil je, da večina nameščencev denarnih zavodov nima interesov, boriti se za one, ki bi jih določila o maksimumi pokojnin ali rednih prejemkov zadelo,

NEDELJSKI SPORT

Ljubljana, 10. decembra. Današnja nedelja je bila, kar se sporta tiče, bolj revna. Edini pomembnejši dogodek je bilo srečanje med Haškom in Vojvodino, ki sta zaključila letošnje državno prvenstvo. Nogometni turnir za brezposelne igralce, ki ga je organiziral ZSK Hermes, se je odigral danes na štirih krajih, vendar ni bilo tiste udeležbe, ki bi jo taka karitativna prireditve zaslužila. Upajmo, da se bo še popravilo. Srečanje je bilo mraz, pritisnil, zato se pa tembolji pripravljajo naši vrli zimski sportniki, ki nas bodo morda takem ter sezone iznenadili.

Hašk : Vojvodina 7:2 (4:1)

Zagreb, 10. dec. c. Zadnja nogometna tekma za prvenstvo Jugoslavije se je odigrala danes v Zagrebu med Haškom in Vojvodino na igrišču Haška. Gledalcev je bilo malo. Tla so bila snežena in vladal je precejšen mraz. Igra je končala s 7:2 (4:1) v korist Haška. S tem je končano tekmovalstvo za državno prvenstvo in je končno tabele prvenstva sledeče:

BSK	20	14	3	3	66:21	31	(9)
Hajduk	20	13	2	5	41:19	28	(12)
Jugoslavija	20	10	3	7	34:27	23	(17)
Hašk	20	10	3	7	42:35	23	(17)
Bask	20	10	3	7	42:37	23	(17)
Gradjanski	20	10	1	9	32:31	21	(19)
Concordia	20	7	4	9	39:40	18	(22)
Primorje	20	7	2	10	39:48	16	(24)
Slaviša S.	20	7	2	11	37:48	16	(24)
Slaviša O.	20	4	2	14	22:54	10	(30)
Vojvodina	20	3	4	13	24:59	10	(30)

Prvak za leto 1933 ostane torej BSK (Belgrad).

Od leta 1928 dalje so bili prvaki sledeči klubi: 1928 Gradjanski (Zagreb), 1924 Jugoslavija (Belgrad), 1925 ista, 1926 Gradjanski (Zagreb), 1927 Hajduk (Split), 1928 Gradjanski (Zagreb), 1929 Hajduk (Split), 1930 Concordia (Zagreb), 1931 BSK (Belgrad), 1932 Concordia (Zagreb), 1933 BSK (Belgrad).

Turnir za brezposelne igralce

Danes se je nadaljeval turnir za brezposelne igralce, ki ga je — kakor smo že svoječasno poročali — organiziral ZSK Hermes za današnji dan na štirih krajih, oziroma s štirimi tekmi. Prvotno je bilo določenih deset klubov, toda tekma v Kranju med kranjskim Korotanom in domaškim Diskom je bila vled tehničnega zapreka odgodena na poznejši čas.

V Ljubljani sta se srečala Hermes-Svoboda (Vič), in Slovan-Mars na Hermesovem igrišču — Sloja-Korotan pa na Rakovniku na Korotanovem igrišču. V Domašah pa sta se spoprijela Reka in SK Domažle. V današnjem kolu so bili doseženi ti-le rezultati:

Hermes : Svoboda (Vič) 15:3 (8:1)

Hermes je v današnji tekmi visko Svobodo dobesedno požgali; kajti rezultat je tak, da še malo ne diši po nogometu. Pa tudi ni moglo drugače biti. Premoči Hermesanov je bila tolikšna, da bi bil rezultat morda še ugodnejši za nje, če bi bili streljali. To je bila igra sama na en gol, kajti vsi šikarji so napadali. To je bil tudi vzrok, da so Svobodasi enkrat prodrli in zabili regularen gol. Druga dva gola sta padla namreč iz 11 metrovke.

Tekmo je sodil g. Pfundner dobro.

Slovan : Mars 4:3 (1:0)

Takoj nato je sledila tekma med Slovanom in Marsom, katero si je izvojeval Slovan v svojo korist. Mars se je močno trudil ter je bil zlasti v drugem polčasu v premoči. Toda sreča mu ni bila mila. Na vsaki strani je padla tudi po ena enajstmetrovka.

Tekmo je sodil g. Ramovč dobro.

Korotan : Sloja 3:0 (2:0)

Tretja tekma, ki se je vršila v Ljubljani za brezposelne igralce, se je odigrala med Korotanom in Sloja. Igra je v splošnem zadovoljila, bila pa je mestoma precej surova, za kar so dali povod

igralci Sloje; igralci Korotana so se pa seveda revanžirali. Občinstva ni bilo dosti, kakor tudi na prej omenjenih tekmah.

Sodnik g. Pevalak ni imel moštve v oblasti.

Reka : Domažle 9:3 (6:1)

Tudi Reka je s precej visokim rezultatom odpravila SK Domažle v tretjem kolu turnirja za brezposelne. Srečanje izredno ovira potek igre in kdor je bolj žilav, ta si izvjuje zmago.

Tekmo je sodil g. Martelanc.

TEK ZEDINJENJA

Prihodno nedeljo bo zaključena z eno največjih, če ne morda z največjo prireditvijo, letošnja luhkoatletska sezona. To pot nastopijo namreč najboljši tekači Jugoslavije in drugih prijateljskih držav v teku skozi mesto Ljubljano. Ta tek se je vedno vršil na dan 1. decembra, letos ga je pa ASK Primorje prestavilo na dan 17. decembra, na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo te prireditve, ker je smatralo vodstvo kluba, da je to najprimernejši način za zahvalo svojemu visokemu pokrovitelju. O teku samem bomo še podrobneje poročali tekom tedna. Zaenkrat samo obveščamo vse znanje atlete in goste, da je dovoljena polovična vožnja za ta tradicionalni tek.

2. S. K. Hermes table-tenis-sekcija ima danes ob 18 sejo pri načelniku. Sekcijski tajnik naj pripravi zadnjo korespondenco in papirje od zadnjega turnirja. Blagajnik blagajniško knjigo. Kavčič in Drogenik dres. Vsi točno in sigurno. Načelnik.

S. K. Ilija težko-atletika sekcija. Treninji se vrše odslej v telovadnici šole na Grabnu (Cojzova cesta) vsak ponedeljek in četrtek od 19 dalje. Istotam se vrši v ponedeljek 11. XII. 1933 za vse članstvo obvezen sestanek radi predstoječega občnega zbora sekcije, ter dogovor o nastopih. Vsi atleti, ki posedujejo sekcijsko opremo, naj jo oddajo gospodarju. Važno: Vsi verificirani atleti morajo prineseti zvezne izkaznice na sestanku in izročiti suspenza; naj nikdo ne pozabi. Vsek naj pa tudi prinese klubovo izkaznico, ter predloži g. Neretu v potrdilo. Vabljeni so tudi vsi na novo prijavljeni atleti in oni, kateri še žele pristopiti v sekcijo. Ob zadostnem številu se upelje začetniški tečaj. Vsi sigurno in točno!

Občni zbor zveze sportnih zvez. 92jl

Zagreb, 10. dec. c. Danes je bila v Zagrebu glavna skupščina Zveze sportnih zvez Jugoslavije. Po delegatih je bilo zastopanih 10 zvez, udeležili pa so se tudi zastopniki mednarodnega političnega odbora, sokolstva, gimnazij, tiska itd. Prisoten je bil tudi zastopnik Nj. Vel. kralja. Izvoljen je bil upravni odbor s predsednikom dr. Stefanom Hadžijem, banovim pomočnikom v Zagrebu. Prvi podpredsednik je gen. Stefan Knježević, drugi podpredsednik dr. Ciril Pavlin iz Ljubljane, tretji pa Veljko Ugrinič iz Zagreba. Prvi tajnik je Hrvoje Macanović, drugi dr. Milivoje Gavrančič, blagajnik pa Vladimir Janković.

VISOKOALPINSKI SMUSKI TECAJ NA PECI

Vse zimske sportnike in smučarje opozarjamo, da priredi zimsko sportni odsek SPD v Mežici v dnevi od 24. XII. 1933 do 1. I. 1934 visokoalpski smuski tečaj na Peci (železniška postaja Prevalje), pod vodstvom domačega trenerja g. Goloba Maksa, ki je bil lansko zimo v zveznem učiteljskem tečaju na Triglavu. Srečne razmere so že sedaj na Peci najbolj ugodne, kjer je zapadlo nad en meter snega, tako da je vse grmovje in skalovje popolnoma pokrito. Dnevna oskrba v Uletovi koči bo znašala s tečajino in prenočnino 40 Din dnevno za one osebe, ki se bodo vde čas udeleževale tečaja. Za vse druge, ki se bodo prijavili za tečaj od 1 do 3 dni, pa 45 Din. Uletova kočica nudi 35 udobnih ležišč v kurjenih sobah. Prijave pošljite do 20. decembra t. l. zimsko sportnemu odseku SPD v Mežici z navedbo prihoda v Prevalje. Tečaja se lahko udeležijo tudi začetniki, ki še niso dobro izvežbani v smučanju.

SMUČARSKI TEČAJ V HOTELU SV. JANEZ OB BOH. JEZERU

priredi Slovensko planinsko društvo od 25. decembra do 1. januarja, in sicer za začetnike in manj izvežbane smučarje. Snega je v Bohinju 80 cm ter je smuka povsod prav dobra, ter so tudi nota do planinskih koč pregrajena. Vsa oskrba, solidna in provvratna je od 55 do 65 Din dnevno. Udeleženci tečaja s popustom. Informacije daje in sprejema prijave pisarna SPD v Ljubljani, palača Grafika, tel. 2963, ter gospa Marija Jerač, upravitelja hotela Sv. Janez ob Boh. jezeru. Tečaj vodi savezni smuski učitelj J. Kveder.

Mariborske nedeljske vesti

Maribor, 10. decembra.

NEVAREN KARAMBOL

se je pripetil sinoči na Aleksandrovi cesti. Ko je zavijal mehanik. Ernest P. iz Ptujia s svojim tovornim avtom na dvorišče Rakuscheve veletrgovine, je pridrvel po cesti na motornem kolesu Ludovik V. iz Frana Nesreča je hotela da sta se znašla avto in motor naenkrat skupaj. Motorno kolo se je zaletelo v zadnji del avtomobila ter se prevrnilo in deloma razbilo. Po srečnem naključju je ostal vozač nepoškodovan.

USPEH PRIREDITEV FRANCOSKEGA KROŽKA

Tukajšnji francoski krožek je priredil v dvorani Vesne družabni sestanek, na katerem so nastopili člani krožka in nekateri mariborski umetniki z izbranimi sporedom. Odlična Dolinskova je recitirala Tristana Bernarda, g. Gasparin je ob klavirski spremljavi gdne Vomerjeve zapel pesmi Wagnerja iz Masseneta, mladi violinski umetnik Taras Poljanec pa je ob spremljavi gospe Vrabčeve zaigral romanco Rubinsteinova in Padaniničev sonato e-mol. Gdne Kovačeva je nato nastopila z nekaterimi plesnimi točkami po slovenskih narodnih motivih. Po programu je sledila čajanka.

TATINSKE ZADEVE

V stanovanje gdne Zacherlove, strokovne učiteljice, je vlonil neznanec ter se je polastil aktovke, s katero pa je napravil slab plen. Nahačali sta se v njej samo dve zavarovalni polici, ki uti očitno ne bosta koristili. — V Kopalnici kliti se je razvil včeraj slikovit lov za suknjskim dihurjem, ki se je polastil na dvorišču hiše v Kopalnici 16 suknje delavca Zupanca. Tat je s plenom zbežal, bil pa je opažen in za njim se je vsul cel curek žensk in moških, ki so jih se je vsil cel okradenega iz hiše. Pa bi bil doloprsnež vseeno upel, da se nista srečala v Tattenbachovi s stražnikom, ki ga je naglo zadržal za ovratnik. Tat, neki Franc K., ima najbrž na vesti še več sličnih suknjskih zadel.

Pri številnih težkočah ženskega spola povzročijo naravna "Franz-Josef" grenčica najboljše olajšavo Sprizčevala kliniki za ženske bolezni dokazujejo, da se uporabla zelo milo odvajaloča "Franz-Josef" voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom

Dan matere in otroka bodo letos po vsej Italiji praznovali 24. decembra, to je na dan pred božičem. Ta dan bodo fašisti porabili za to, da bi izvedli bitko za čim hitrejšo množitav otrok.

„Logična posledica
italijanskega zedinjenja:

Slovenski in hrvatski jezik je treba pomesti iz vseh cerkva v Julijski Krajini“

Slovensko „narečje“ hvečjemu še za starce - Napad laištičnega lista
na jugoslovansko duhovščino v Italiji na podlagi grdega ovađuštva

Naj še enkrat povemo, zakaj je fašističnim oblastvom tako napoti prav naš list: Mussolinijev propagandni emisar Coselschi je te dni zopet na Dunaju kvačil o sodelovanju dveh vesoljnih Rimov, dveh vesoljnih sil, katolištva in fašizma, ki moreta edina s skupnim delom rešiti svet pred moralno in gospodarsko katastrofo! Če vam pa katoliški list od tedna do tedna s podrobnimi in konkretnimi podatki o fašistični politiki proti cerkvi v Julijski Krajini dokazuje, da fašizem pravo katolištvo in pravo krščanstvo v dejanju zavrača in da kaj rad obdaja katoliško cerkev z bleskom državne vere, da bi njen vesoljni vpliv izkoristil doma za konsolidacijo svojega režima in za ekspanzijo italijanstva. Prav položaj katoliške Cerkve v Julijski Krajini, kakršne se zrcali v naših poročilih, dokazuje vsemu svetu, da ostane fašizem kljub vsem konkordatom, ki jih sklepa, v svojem bistvu le profikršanski! (Kratek čas po sklepu konkordata z Nemčijo je to dokazal tudi glede hitlerizma.) Živio katolicizem, če je v naši službi, in živijo krščanski Bog, ki si nam začetni naravne meje po Julijskih Alpah do Snežnika! Toda proč s katolicizmom, ki oznanja pravico vsem, oholi gosposki in teptanim Rimljanom in »barbarom«! To je morala ne samo zadnje »Piccolo« polemike proti nam, temveč tudi fašizma sploh, kolikor smo ga mogli spoznati po njegovem delu v Italiji in predvsem v Julijski Krajini! Zato je slovenski duhovnik, ki je ostal zvest svoji veri in tudi njenemu duhu, ki tolaži svojo čredo z nepokvarjeno krščansko besedo in zahteva tudi za »barbare« božjo pravico, v obeh fašističnih pismarjev, odpadnik od katoliške Cerkve! Zato so »slovenski klerikalc« in njihovi listi proti rimski cerkvi!

Skoro polduro stran svojega prostora, ki si ga sicer da drago plačati, — ali je tudi kdo teh devet stolpcev plačal po navadnem tarifu? — je »Piccolo« porabil za umazano ovađuštvo proti tistim, ki se ne morejo braniti in ki ne nosijo prav nobene odgovornosti za to, kar mi pišemo, to je proti jugoslovanski duhovščini v Italiji. Vsekakor junaštvo! Če smatra »Piccolo«, da zahteva logična posledica obnovljenega italijanskega edinstva, da se pomote slovenstvo tudi iz vseh cerkva v Julijski Krajini, da se tako vrne deželi njeno nekdanje latinsko lice in se absorbirajo ostanki barbarskih vpadov, izvršenih od onstran meje, sarkastično z božjim prstom (!), potem je jasno, da predstavljamo mi in »Piccolo« dva povsem ločena svetova in da bi bila polemika, s katero bi hoteli prepričati ta list o njegovi zmoti, popolnoma zaman. Če smo »barbari«, ki se borimo proti takšni smrdljivi latinski miselnosti, potem smo lahko ponosni! No, kakor je minil čas, ko so nas s severa zmerjali v »windliche Hundee in z juga a »slavic« (sužnji), tako pride gotovo tudi dan, ko nas tudi v Trstu ne bodo priseljeni Rimljani sramotili z »barbari«.

Naj bo omenjeno takoj, da nam je silno dobrodošlo javno priznanje od strani lista, katerega ravnatelj je Mussolinijev prijatelj Rino Alessi, da je v naših fašističnih oblastnikih, da popolnoma pomote slovenstvo (slovenski in hrvatski jezik) iz vseh cerkva v Julijski Krajini! Naj ta odstavek v »Piccolo« dobro preberejo tisti, ki pri nas nosijo v arhiv še trohico upanja, da bo Mussolini tako moder, da bo pustil našemu ljudstvu vsaj v cerkvi materin jezik. Naj ti še enkrat izprevidijo, da se mora v smislu fašističnega programa popolnoma zadušiti vse, kar je še slovenskega ostalo, odkar je Italija zasedla Julijsko Krajino. Če še niti Rezijani, ki so že zgubili svojo slovensko zavest in se v svetovni vojni izkazali za dobre italijanske vojake, ne smejo poslušati Kristusovega nauka v materinem jeziku — saj so fašistična oblastva slovensko pridigovanje kratkoma prepovedala — če jim orožniki plenijo celo katekizem, spisan v njihovem narečju, torej ne v slovenskem jeziku! Vedeli smo, da bo fašistični tisk — ali prav za prav tisti, ki je po naših poročilih o razmerah v goriški nadškofiji neposredno prizadet — izrabili naš prekleto vesti o zapirani slovenske duhovščine, da ne bo smela več propovedovati v slovenskem jeziku, a smo kljub temu vest prekleli. Storišmo to toliko laže, ker se dobro zavedamo, da je gola resnica o krivicah, ki se gode našemu ljudstvu pod Italijo na vseh področjih slovenskega udejstvovanja, tako strašna, da ne potrebujemo nit, najbolj brezpomembne neresnične vesti zato, da bi z njo opravičevali boj za pravice tega nesrečnega ljudstva pred svetom. Mi ne potrebujemo laži, kakor jo je rabila n. pr. italijanska identistična propaganda, ko je prepričevala svet o italijanstvu Julijske Krajine, ali jo rabi še danes, ko se poteguje za »odrešenje Dalmacije«!

»Iz Piccola« bomo navedli nekaj najzastatnejših mest prav zato, da bi naš narod in posebno vse naše razumništvu vendar enkrat spoznalo nasprotnika, ki mu stoji nasproti, njegovo miselnost in njegove bojne metode. Naj bi naša javnost še izprevidela, da »barbari« ne bomo omežali nasprotnikovega srca n. pr. z melodioznimi zvoki Verdijeve »Traviate«, čeprav jih izvajamo iz strun nasentimentalnega guslarja na večer pred obletnico rapalske pogodbe!

Ne očenaša, ne Zdrave Marije, ne litanij ne morejo trpeti

Ne Slovencom in Hrvatom, temveč Italijanom se godi krivica v primorskih cerkvah! »Piccolo« zahteva za vsakega Italijana, ki se naseli v slovensko vas, italijansko pridigo. Nesramna laž je, njegova trditve, da se slovenski duhovniki ne brigajo za italijanske vernike v slovenski deželi, ko vendar vsi znajo toliko italijanskega jezika, da pri njih lahko vsak Italijan opravi svojo versko dolžnost. Značilno je, da se vsak res veren Italijan, ki pride v slovensko vas, v kratkem spriznani s slovenskim duhovnikom in dejstvo je, da je bilo že mnogo italijanskih učiteljev prav radi tega premeščenih nazaj v Italijo. Splošno pa se priseljeni Italijani silno malo zanimajo za cerkev, ker pošilja fašizem v slovensko »kolonijo« navadno samo ljudi »brez skruplov«. Kdor je »Piccolo« poslal ta članek,

dobro ve, kako slovenski duhovniki skrbijo n. pr. za krščansko vzgojo otrok priseljenih Italijanov, kako jih učijo v materinem jeziku in jim delijo molitvenike v italijanskem jeziku. Italijanski verniki se čutijo povsem tuje v cerkvah na Krasu, v Soški in Vipavski dolini. Latinstvo so pokopale manifestacije slovanstva, kakor: slovenska pridiga, »Zdrava Marija«, »Zdrava Kraljica«, očenaš in celo litanije, Tantum ergo in vse druge molitve se opravljajo »v kmetskem narečju« (!) čeprav je to proti liturgičnim predpisom! (podčrtali smo mi, da bi Piccoloovo znanje liturgije prišlo bolj do izraza) vzklila »Piccolo«.

185 slovenskih duhovnikov izgnanih

Izmed 560 duhovnikov v Julijski Krajini je skoro polovica slovenskih, vki jim je slovanstvo njihov poklic. Od 400 dijakov po katoliških zavodih je polovica Slovanov, ki so bili izbrani iz političnih razlogov izmed kmetskega elementa (elemento vernacolo). »Piccolo« sploh ne piše o »slovenskem jeziku«, ne o Slovincih, temveč o narečju — vernacolo in o kmetskem ljudstvu. Zanj slovenski jezik sploh ne obstoji! V goriški nadškofiji je 100 italijanskih duhovnikov in 150 slovenskih; ena tretjina od teh je bila »uvožena« iz Jugoslavije. Kolikor je nam znano, obstoji Jugoslavija od 1. decembra 1918 in posledje niso italijanska oblastva puščala naših duhovnikov v Italijo. Iz Jugoslavije jih orej nismo mogli izvažati, pač pa je Italija po okupaciji izgnala iz Julijske Krajine 185 duhovnikov, med temi 77 redovnikov! In to samo do leta 1931. Barbalcheva knjiga »Verska svoboda Hrvatov in Slovencev v Istri, Trstu in Gorici«, navaja natančno imena 108 duhovnikov, izgnanih iz Italije, 77 duhovnikov redovnikov pa je živel v samostanih v Gorici (kapucinski in frančiškanski), na Sveti gori (frančiškanski), v Sv. Križu na Vipavskem (kap.), na Reki (kap.), na Barbari, v Pa-

Množice slovenskih vernikov brez domačega duhovnika

Podatki, ki jih navaja »Piccolo«, so za slovensko in hrvatsko ljudstvo v Italiji pač silno žalostni in pričo, da bo v nekaj letih ostalo brez lastne duhovščine. V nižjih razredih katoliških vzgojnih zavodov je že število italijanskih dijakov — ti študirajo z državnimi podporami! — mnogo večje kakor število Jugoslovancev. Slovenskega in hrvatskega dijaškega naraščaja je čedalje manj. Dežela je obubožala in kmel ne zmaguje več stroškov za vzdrževanje otroka v šoli. Duhovščina stori, kar more, da bi si vzgojila potreben naraščaj, toda je obubožala tudi ona in ne more podpirati dijakov. Nasprotno uživajo italijanski dijači v katoliških zavodih vsemogoče ugodnosti in tudi stalno državno podporo. Če pojde tako naprej, bo v nekaj letih ogromna masa slovenskih vernikov ostala brez domačega duhovnika in niti orožniki jih ne bodo zadržali v cerkvi, da bi poslušali duhovnika, ki ga ne razumejo. Že danes se odpirajo na široko vrata komunizmu! Kaj pa potem? Djaki se na notranjih gimnazijah — najhujše je v Kopru — niti ne naučijo dovolj lastnega jezika, da bi mogli v njem uspešno propovedovati kot duhovniki!

»Piccolo« mora priznati, da je v Julijski Krajini celo na podlagi italijanskega ljudskega štetja iz leta 1921 40 odstotkov Jugoslovancev, medtem ko znaa njihovo število po objektivni cenitvi, ki se naslanja na avstrijsko statistiko iz leta 1910, najmanj 600.000 Jugoslovancev. Mi nič ne moremo za to, če so Italijani zasedli ozemlje, ki ni italijansko, in se danes tujijo, da sploh še kateri Slovan na tej zemlji živi. Število slovenskih duhovnikov in slovenskega duhovniškega naraščaja je v primeru s številčnim razmerjem med Slovani (600 tisoč) in Italijani (okoli 350.000) mnogo preniklo! Če mi ugotavljamo, da je v Istri 62 duhovnjik brez duhovnika, ki bi mogel pridigovati ljudstvu v materinem jeziku, ker so te fare morali zapustiti slovenski duhovniki in jih zasedli italijanski ali so ostale nezasedene, se hoče »Piccolo« izogniti tej določni ugotovitvi z drugo splošno, da je sploh 250 duhovniških mest nezasedenih in ne pove, po čigavi krivdi.

Mnogo »priseljenih« duhovnikov je prejelo italijansko državljanstvo (in koliko prošenj je bilo zavrnjenih!), »nadeli so krinko ponižnega jagnjeta, toda pozneje so se pokazali s svojim političnim protidržavnim delovanjem za bolj zvite kakor sama kačalja«! In res, trdi »Piccolo«, da so morali vsi redovniki zapustiti Italijo, ker obstoji še samostan lazarištov v Mirnu. Torej izmed vseh, ki smo jih zgornj našli in v katerih so živel slovenski redovniki, še en samostan! Na drugi strani živi v Italiji še vedno 240 sester, trdi »Piccolo«; te oskrbujejo tudi goriški Alojzijeve. Da, vzklila »Piccolo«, v Gorici je še vedno slovensko Alojzijeve in ne pove, da ima to Alojzijeve vladnega komisarija, ki je izgnal slovenski jezik iz njega. »Piccolo« tudi molči o tem, kako so izgnali slovenske sestre iz idrijske bolnišnice in tudi iz goriške bogoslovnice. »Piccolo« je čisto naravno, da sestre poučujejo v svojih ženskih zavodih izključno v italijanskem jeziku.

Gorostasna je zahteva, meni fašistični list, naj bi se v šoli poučevali veronauk v slovenskem in hrvatskem jeziku, saj se to niti pod Avstrijo ni godilo, temveč so se morali učenci učiti veronauk v nemškem jeziku. Naravno je, da se morajo sedaj učiti v italijanskem, ki je državni jezik. To je seveda zopet zlagano, saj je znano, da je bil veronauk na vseh šolah — ako izvzamemo nekatere srednje šole — vedno v materinem jeziku.

Slovenski duhovniki - panslavistični agitatorji

Medtem, ko se italijanska duhovščina smatra za vdano milico sv. očeta in se pokori njegovim

zinu, Kopru, Nerezinah in Jadru (vsi ti frančiškanski), Piranu in Cresu (konventuale), Martinščici, V. Lošinju in Jadru (vsak teh tretjerednik). Iz teh samostanov je moralo poleg omenjenih redovnikov bežati 47 klerikov in 56 laikov! Nasproti vsemu temu more navesti »Piccolo« samo en samostan, v katerem so še slovenski redovniki; se razume italijanski državljani. »Piccolo« dobro ve, da je do 3. novembra 1918, pravno celo do podpisa saint-germainске pogodbe, pripadala Julijska Krajina Avstriji in da v Avstriji niso poznali ustanove policijske svarila (ammonizione), ki bi svobodnim državljanom ovirala preseljevanje iz kraja v kraj. Tako je bilo tudi naravno, da so naši duhovniki šli pastirovat, kamor jih je gnalo srce.

V goriškem semenišču je več slovenskih kakor italijanskih bogoslovcev, nadaljuje »Piccolo«. Nekdaj so delali italijanskim bogoslovcem vse mogoče ovire. Slovence pa so sprejemali v semenišče, neglede na to, ali so imeli poklic, glavno da je bil slovenski kandidat politikan, pripravljen na boj proti italijanstvu! Ko duhovnik iz slovenske družine nastopi službo v slovenski deželi, pride pod vpliv starejših duhovnikov, ki so neozdravljivo protitalijanskega mišljenja, čeprav je morda končal šole v Rimu. Državni interesi zahtevajo, da postanejo duhovniki na meji samo možje iz italijanskih družin in da se naučijo slovenskega narečja, da bodo lahko vršili dušno pastirstvo med starejšimi (!) kmeti v njihovem jeziku in ne zato, da bi se upirali delu italijanske šole med novo generacijo. Slovenski duhovniki, ki prihajajo danes iz goriškega semenišča, so prav tako fanatični sovražniki italijanstva in Italije kakor starejši duhovniki, ako ne še bolj. Nato navaja list, da je zdaj v Gorici med 40 duhovniškimi kandidati okoli 30 Slovencev. Po drugih katoliških zavodih (deških semeniščih) je bilo lansko leto okoli 170 dijakov slovenskega jezika in samo (!) 160 Italijanov. V Gorici je bilo manj kakor 60 Italijanov in 110 Slovencev. V Kopru med 100 Italijani 40 Slovanov, na Reki pa 6 Italijanov in 17 Slovencev.

nezmotljivim ukrepom, se vda duhovščina, vzgojena v Ljubljani in Gorici, brezmejnemu politikanstvu in strastnemu nacionalizmu. Slovenski duhovniki so politični agitatorji panslavističnega imperializma. Pri vsakem procesu pred izrednim fašističnim sodiščem se iz ozadja pokaže profil kakega slovenskega duhovnika ali kakega brata ali sorodnika(!). (Danes še niti en slovenski duhovnik ni stal pred izrednim sodiščem!) Še vedno so v Julijski Krajini cerkve, posvečene sv. Cirilu in Metodu, macedonskim škofom, ki ju je ruska cerkev proglasila za zaštatovonši slovanstva proti latinstvu in proti rimski cerkvi. In s slikami teh svetnikov, ki so znak političnega separatizma, maže neki slikar iz Ljubljane cerkve na Krasu.

Okroglega klobuka ne nosijo

Tudi na zunaj kažejo slovenski duhovniki svoje protitalijanstvo. Tudi mladi duhovniki še vedno nosijo mesto talarja in mesto okroglega rimskega klobuka in nizkih čevljev s črnimi nogavicami po zgledu katoliških duhovnikov v Italiji, v vseh romanskih državah in v južni Nemčiji, — krateg suknič in civilne hlače po zgledu protestantskih pastarjev in duhovnikov v Jugoslaviji. Tudi po izgovorjavi latinsčine se ločijo od ostalih italijanskih duhovnikov. Mesto Regina Angelorum (Redžina Andželorum) izgovarjajo Regina Angelorum itd.

Če trdi »Ponedeljski Slovenec«, da noče glavni državni pravdnik za Julijsko Krajino priznavati več slovenskih župnikov, naj ve, da je ta zahteval odstranitev 80 slovenskih duhovnikov in da se moramo prav njegovi generoznosti zahvaliti, če so ti še ostali na Primorskem.

Ves slovenski tisk zatrt

»Piccolo« skuša izpodbiti našo trditve, da se ne sme v Italiji tiskati niti en verski listič, s tem, da navaja nekatere književne založbe, ki še izdajajo slovenske in hrvatske knjige. Jasno je, da ostane kljub temu dejstvo, da se ne sme tiskati v Italiji niti najmanjši verski listič več in da so bili med vsemi periodičnimi slovenskim publikacijami, po številu 22 — zatrti vsi katoliški listi. »Piccolo« tudi ne pove, da je italijanska cenzura še skoraj zadušila vse te književne založbe, saj jim neprestano pleni knjige in to povsem navadne romane, kakor so na pr. Jurčičevi »Rokovnjaci«. Čisto navadna denunciacija je »Piccolo« trditve, da slovenski duhovniki še vedno vzdržujejo v Italiji sekcije jugoslovanske Mohorjeve družbe, kajti »Piccolo« dobro ve, da sta goriška Mohorjeva družba in »Društvo sv. Mohora za Istru« popolnoma samostojni verski bratovščini in da nimata nikakih zvez z Mohorjevo družbo v Jugoslaviji.

6 italijanskih duhovnikov v srcu slovenske dežele

Duhovniki pri »Slovincu« ne morejo odpustiti pravičnemu in pobožnemu msgru Sirotiju, upravitelju goriške nadškofije, da »poslal v šest krajev svoje nadškofije šest italijanskih duhovnikov, ki poučujejo veronauk v italijanskem jeziku, in to v Tolminu, Kobaridu, Idriji, Ajdovščini, Sv. Križu in Vipavo, ter da je nadalje od 14 slovenskih duhovnikov dosegel, da pridigajo v italijanskem jeziku, med temi so duhovniki v Bovcu, Podbrdu, pri Sv. Luciji, Cerku, Kanalu, Plavci, Merniku, Podgori št. Petru, Nabrežini in Postojni. Samo slovensko ljudstvo to zahteva, se »Piccolo« nesramno laže! »Piccolo« nadalje trdi, da bodo starejši slovenski kmeti še lahko poslušali pridige v svojem jeziku, toda nikakor pa ne morejo oblastva trpeti, da bi poučevali duhovniki mladino vero-

nauk v materinem jeziku, ter zaključuje svojo denunciacijo proti jugoslovanski duhovščini v Italiji takole:

Obložnica slovanskih duhovnikov

»Slovenski duhovniki, katerih organ je katoliški list »Slovenec« v Ljubljani(!), nastopajo v Italiji kot uporniki, proti državi in proti cerkvi, ker se izjavljajo proti konkordatu in kljub temu še niso bili kaznovani; so v povsem intimnih odnosih s slovenskimi teroristi(!), ki jih sami slavijo kot junake; stoje na čelu družtev, ki imajo sedež v Jugoslaviji(!), kakor da bi politična meja ne obstojala, in nočejo pristopiti k italijanskim katoliškim organizacijam; blatijo cerkve s slikami separatističnega značaja, to je s slikami škofov Cirila in Metoda; razširjajo svojo panslavistično agitacijo celo v videmsko pokrajino; objavljajo knjige, brošure in koledarje v slovenskem jeziku v Trstu in Gorici kar na debelo; poučujejo v župniških otroške, organizirane v »Balilla« in »Piccole Italiane«; opravljajo bogoslužje v slovenskem jeziku tudi takrat, ko bi morali to delati v latinskem, čeprav je to proti cerkvenim predpisom(!), v nekaterih krajih celo v glagolici; pevskim zborom ukazujejo, naj polejo v slovenskih jezikih, pridigajo skoraj povsod v slovenskih jezikih, čeprav dobro znajo italijanskega; vzgajajo v semeniščih v Italiji nič manj kakor 200 slovenskih goencev; imajo v svojih rokah goriško semenišče, ki je še vedno ognjišče slovanstva (v resnici je ravnatelj že mnogo let Italijan in bogoslovica je pod strogim nadzorstvom upravitelja Sirotija!); okoli 250 slovenskih redovnic živi ločeno od italijanskih redovnic in vodi ženske zavode; ne izpolnjujejo niti najbolj primitivnih dolžnosti duhovnikov in kristjanov nasproti vernikom italijanskega jezika, zavračajo italijanske pridige in verske obrede ter delajo ovire italijanskim mladencem v tržaško-koprski škofiji, ki čutijo duhovski poklic; in po vsem tem imajo pogum uganjati politiko namišljenih žrtvez z nesramnimi lažmi in z grdimi tožbami ter obtožujejo fašistično državo in italijansko duhovščino, da preganjata slovensko duhovščino in slovenski jezik v cerkvi.«

Jugoslovanska duhovščina v Italiji je katoliška in kot takšna podrejena vrhovnemu vodstvu katoliške cerkve. O njej lahko sodi samo Cerkev, v kolikor gre za njene odnose do te, ne pa kak »Piccolo«, ki je last iz Madarske priseljenega žida. Tudi obramba vse katoliške duhovščine, torej tudi jugoslovanske pod Italijo, je v rokah Cerkve, Vatikana, katerega stališče je v tem pogledu danes toliko lažje, ker je Italija vezana s konkordatom.

Lojbe.

Koroški bratje v Mariboru

Maribor, 10. decembra. Za kratek hip so se ustavili danes dopoldne v Mariboru pevci iz Korotana na povratku s svoje turneje, ki jih je vodila v osrčje Slovenskih goric — Ljutomer in Ptui, pa kljub kratkim uram bivanja v našem mestu so nam zopet prinesli in podali svojo prelepo pesem. Koroški pevci so imeli v petek koncert v Ljutomeru, v soboto pa v Ptuj. Oba nastopa sta nad vse uspeša ter se razvila v prirske bratske manifestacije. Danes dopoldne so dospeli v Maribor s ptujskim vlakom. Na kolodvoru so jih tudi to pot, kakor pri dopotovanju, sprejeli zgolj člani tukajšnjega koroškega kluba. Po skupnem slikanju na kolodvoru so se pevci podali v kazinsko dvorano, kjer se je vršila matneja. Veliko dvorano je napolnilo mariborsko občinstvo, zlasti pa še mladina do zadnjega kotička. Pevci so bili burno pozdravljeni ob vstopu v dvorano, in navdušenje se je še stopnjevalo ob pozdravnih besedah, ki jih je izrekel predsednik osrednjega odbora kluba koroških Slovencev, ki se je zahvalil za bratski sprejem. Nato so Koroški zapeli pod vodstvom svojega pevovodje g. Pavla Kernalka, znanega harmonizatorja koroških narodnih pesmi, četvero pesmi: Pastirček pase ovce tri, V Smihelu pa kajče imam, Da bi bila lepa ura in kot zadnja Počdam v Skufce, ki je posebno užgala ter so jo morali ponavljati.

Burno pozdravljen je nastopil nato voditelj koroških Slovencev g. župnik Vinko Poljanec ter se v prirsčnih besedah zahvalil vsem, ki so pripomogli, da se je turneja tako uspešno vršila in zaključila.

Sledil je nastop mešanega pevskega zbora mariborske Glasbene Matice. Matičari so hoteli koroškim bratom pokazati našo umetno in harmonizirano narodno pesem, ki je oni nimajo prilike bližje proučevati. Zapeli so pod vodstvom g. prof. V. Mirka deset pesmi, ki so bile sprejete z navdušenjem ter so posebno na koroške pevce napravile nezabven vtis. Koroški so z vlakom ob 13 zapustili Maribor ter odpotovali v domovino. Odnesli so s turneje vtise, ki jim ostanejo neizbrisno v spominu.

Brat ustrelil sestro

V šest ilju v Slovenskih gorah so imeli danes velik lov, na katerega je bil povabljen tudi posestnik Hack. Po kosilu se je pripravil na lovski pohod. Medtem ko je spravljal stvari v nahrbtnik, je prislonil nabito puško v kot. Priliko je izrabil njegov 11letni sinko ter se polastil orožja. V svoji radovednosti je pričel puško preiskovati ter za šalo nameril na svojo sestro, petletno Greto. V tem trenutku je pošlo. Strel je zadel malo Greto v desno ramo in jo vrgel na tla. Preplašeni so domači priskočili ter naglo pozvali zdravnika. Rana nesrečnega otroka je bila strašna. Iz neposredne bližine je bil udaril ves strel skozi ramo in napravil za ped široko odprtino skozi telo, da so se videla dihačja pljuča. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico z mariborskim reševalnim avtomobilom. Dogodek je izzval vse okolice sočutje.

PRVO ZRTEV SMUČANJA

so spravili danes v mariborsko bolnišnico in sicer 20letnega Gustava Šunka iz Sv. Lovrenca na Pohorju. Padel je pri smučanju tako nerodno, da je šla leva noga na dvoje. — Zrtev splašenih konj pa je postala 37letna posestnica Julijana Gorenjak. Padla je z voza z glavo na trdi tlak ter se hudo poškodovala.

Iz dežele lašizma

Gonja proti slovenskemu župniku

Cerkovnih aretiran

Proti Slovincem se gonja nadaljuje na raznih koncih in krajih. Iz Ajdovščine se duje, da oblastva rujejo proti župniku Fonu. Namen je, župnika zlepa ali zgrda spraviti proč, da bi upravo duhovnije prevzel fašistovski katehet. Aretirali so ajdovskega cerkvenika in ga odgnali v Gorico. Tam so mu baje izsilili izjavo na škodo župnika: župnik da mu je na dan fašistovskega praznika 4. novembra ukazal, naj zvoni tako kot se zvoni mrličem. Take obtožbe so pač samo smešne, pa oblastvom zadostuje, da dobe kakršenkoli videz razloga. Sedaj groze župniku, da ga konfirirajo, ako prstodajno ne zapusti dužnije.

Starši niso več gospodarji svojih otrok

V Bazovici pri Trstu je hipoteka na mladino izpeljana kar najbolj praktično. Otroci morajo biti v prostem času v šoli in se tam igrati do noči.

Vina malo, zato cena višja

Ko so ga prodajali po 24 stotink lita!

Do sedaj so kmetje prodali le malo letošnjega vinskega pridelka. Cena od lanskega vina je od 1 lire do 1 lire 10 stotink. Če pomislimo, da so lanske leto prodajali tudi po 45 stotink, je letošnja cena primeroma dobra. Nobeno leto po vojni ni bilo tako malo vina kot letos, vendar je zelo dobro in ima povprečno 11 stopinj alkohola. dočim je lanske leto doseglo skoraj 9 stopinj. Ni gotovo, koliko časa bo cena na tej višini. Morda se bo še dvignila, ker je v Italiji splošno le polovica navadnega pridelka. Možno je, da bo cena padla. Kmetje izučijo predlansko leto, ko je bila cena zelo nestalna in bi marsikateri kmet prodal svoje vino za dvakratno ceno, če bi počakal le pol meseca. Zato ljudje ne vedo, ali bi takoj prodali svoj borni pridelek, ali bi čakali pomladi. De-

Nesreča italijanskega pisatelja

V Furlaniji in ob Soči je odkril Slovence

V založbi milanskega podjetja Marangoni je izšla knjiga »Vrh sv. Mihaela in druga vojna kronika«. Spisal jo je poročnik L. Passeri. Kakor poroča »Il Popolo di Trieste«, je imel poročnik to smolo, dajevknjiži navedel tudi razgovor z neko žensko v Chioprisu v videmski pokrajini. Ta ženska mu je povedala, da so v okolici Chioprisa vsi prebivalci Slovani (Slovinci). Poleg tega mu je še priznala, da si Slovenci ob dolnji Soči želijo, da se avstrijske čete zopet vrnejo v te kraje. (To je bilo

samo da ostanejo deli časa pod vplivom italijanskega učitelja. Če bi kak oče zahteval otroka domov, bi se izpostavil vsem nevarnostim, ki prete podložniku od ljube domovine.

Učiteljica pleni slovenske katekizme

V Nabrežini je učiteljica Palcioni rekla šolarjem 4. razreda, naj prinesejo v šolo slovenski katekizem. Raznim otrokom, ki so ubogali, je katekizme pobrala. Ker so pa nekateri starši neustrašeno protestirali proti nezakoniti zapleni, je bila toliko poštena, da je knjige vrnila. Če bi bili ljudje nasilje tiho požrli, bi nasilje obveljalo.

Laške organizacije ne uspeva o

V Nabrežini so bili svoječasno ustanovili laški pevski zbor v okrilju Dopolavora. Obetali so pevce vsakovrstne ugodnosti zlasti kar tiče de'lo. Ob ljube do daleč zaostale za dejanji, zato je zbor shiral na pomanjkanju dobre volje.

nar nujno rabijo za plačilo davkov in za največje potrebe. Večina kmetov pa ne bo mogla s tem denarjem niti davkov plačati in in marsikateremu bodo izrekli zadnjo kravo iz hleva in jo prodali na dražbi.

Za lanske vino se noben trgovec ne gostilničar ne zmeni. Kdor ga je mogel prodati ga je dal po 0.50 do 0.60 lir liter. Včasih je bilo vino prodano na dražbah za davke. Davčni uradniki pripeljejo s seboj že kupce, ki kupujejo tako vino po 20 do 25 stotink lita! Sosedje in domačini na dražbah navadno ne kupujejo. Tako pripeljejo uradniki tudi mesarje s seboj, ko prodajajo krave, vole, teleta i. dr. Mesarji pridejo na tak način do klavne živine, ki jo kupujejo seveda po smešno nizki ceni.

med vojno.) To poglavje je avtor tudi naslovil z označbo »Odmor v Slavoniji«.

»Popolo di Trieste« napada avtorja, češ, da je Chiopris povsem furlanski kraj in da Slovinci ni bilo ob dolnji Soči videti niti med vojno. List pripominja, da mu je zelo žal, da je to knjigo spisal Italijan in ne tujec. Na vsak način je morala biti za poročnika Passerija žalostna ugotovitev, da se prav za prav bojuje za podjarmljenje slovenskega ljudstva in ne za odrešitev italijanskega.

OGENJ.

Ogenj je izbruhnil na seniku Marija Komaca v Logu čez Sočo. Domačinom se je posrečilo ogenj pogasiti in omejiti. Kljub temu znaša škoda, ki jo trpi Komac, 25.000 lir.

V Kojskem se je vnel senik Marcela Jasnič. Zgorelo je vse seno. Škoda znaša 10.000 lir. Baraka je zgorela Avgustu Bagon v Vrtojbi. Škoda znaša 4000 lir.

Mesto, ki čaka ... („Times“ o Trstu)

Veliki angleški list »Times« je priobčil dopis o tržaških razmerah. Doslej se nismo utegnili prebrati dopisa v originalu, pač pa sklepamo po polemiki tržaških listov, da je dopis zelo neugoden za današnji Trst in za njegove nove gospodarje. List »Piccolo« skuša dopisnika osmešiti, ker je podal pač točno sliko o današnjem mrtvili v Trstu. Po mnenju dopisnika je Trst dober danes za penzioniste, »ki si želijo miru«. V Trstu se nikomur več ne mudi, promet je pičel, Evropa je s svojim šumenjem daleč. Glavni trg je kiser lep, toda meščani napravijo nate vtis, kakor bi bili na počitnicah. Upaja mu nekdanji »Acquedotto«, danes »VialeSettembre XX«, kjer se ljudje sprehajajo

Kaj je doživel angleški potnik

v naših jamah pred sto leti

V LOKEVSKI JAMI

Po triurni vožnji iz Trsta čez dva zelo strma in dolga grička, s katerih je bil veličasten razgled na Jadransko morje z nesievinimi belimi jadrnicami, iriotajočimi po valovih, na obalo in luko z ladjami, na mesto in obdajajočega ga vrtove cipres in oljk, smo dospeli v Lokev, majhno, umazano vas. Najeli smo nekega možakarja z veliko svetilko in nekaj dečkov s svetilami, pa smo se odpravili čez grapavo kamnito polje k jami. Vrh vanjo pa ni bil, kakor sem pričakoval, v steni ghoda, ampak kar na odprtem polju in obdan z nasipom. Prižgali smo svetilko in sveče, slekel sem suknjo, pa smo se začeli spuščati v jamo po zelo šibkih lesenih stopnicah, katerih deske in drži so bili, kakor običajni pozneje na lastni koži, ne samo spolzki, ampak zaradi neprestanega kapanja popolnoma trhi. Vhod ali veža je krasno obokana in podprta na sredi s krasnim stalaktitskim stebrom. Potem pa se jama zožuje in pojavljajo se nešteti stalaktiti različne velikosti in oblik, da jih ni moči opisati: tu so ogromni ohrovtje, debla in celo okroglaste in ovalne tvorbe v vseh velikostih, od navadne biljardne krogle pa do ...

čevljev v premeru; tu so piramide, rastoče iz tal, katerih temelji se gube v globoki temi; na njah jaje koničastih sveč vidimo ob slehernem koraku.

Strah in groza v jami — Nad breznoznem večnosti.

Ti raznovrstni liki, smrtna tišina v jami, popolna tema, pretirana samo na mestih, kjer stoji vodniki, razsvetljujoči nenavadne like, globoki prepadi pred menoj in okoli mene, iz katerih se dviga ponekod kak snežnobel stebel, že dovršen ali pa še započet od kapnice, ki pada v pravih kurkih izpod nevidnega siropa, migljajoči svetli sveč — vse to in pa misel, kam bi utegnil stisnolaviti, če bi zdrknil s šibkih stopnic v temno brezno pod seboj, mi je zbujalo nepopisen občutek strahu in groze. Spustili smo se niže v jamo in šli mimo Levje glave, Dinje in Mrliške glave, pa mimo dveh veličastnih stebrov, od katerih je prvi gladek, drugi pa rjast, in ki glasno zabrnita, če udariš z roko po njima, da ološno odjekne v tšini okoli njiju. Za tema smo dospeli do slapu, ki je eden izmed najkrasnejših jamskih stalaktitov. Tudi ostale stebre in piramide vse do nebesa ali baldahina tvorijo krasni sršasti stalaktiti. Od tod dalje pa jama zaradi prenevarnih prepadov ni prei-kana. Saj niti dohod dohod ni posebno varen, kajti pot vs vodi čisto po silno ozkih, spolzkih stazah in trhlj stopnicah, ali bolje lestvah. Na povratku sem si narisal razne jamske predmete, in ko sem risal vežo, sem

sedel slučajno neprevidno na leseni držaj pri stopnicah. Zdj sem zaslišal da je nekaj krenilo in

hkratu sem začel padati vzrak.

Nisem si mogel pomagati in sem se kotil s skale na skalo in napravljal dvakrat kozolček, ne da bi se bil kaj poskušoval, dasi sem ob popolni dusevni prisotnosti pričakoval, da bom vsak trenutek zdrknil čez rob prepada. Cuteč, da postaja moje padanje počasnije, sem se bliskovito oprjel z rokami neke pečine, ležeč na strmini z glavo navzdol in z nogami navzgor. Ostal sem v taki legi nekaj minut, ne da bi se bil bodisi le s prstom geniti. Zdj pa mi je prišel na pomoč vodnik s svetilko v roki. Z njegovo pomočjo sem se spravil na noge in sprevidel, da sem ležal na robu gladke skale, pod katero je zijalo temno, nedogledno brezno. Se nekaj čevljev dalje, pa bi bil zdrknil v brezno večnosti.

Ko me je minila omamljenost radi padanja, sem začel misliti na morebitne posledice, toda razen neznanstvenih prask sem ostal nepoškodovan, kajti skale so bile na srečo gladke in okroglaste. Počasi smo splezali iz jame, nakar sem dolgo časa sedel na svežem zraku, kajti čutil sem se silno slabega. Stari vodnik in dečko sta bila od strahu vsa iz sebe in sta molče in prebledela stala pred menoj. Ne bom tako kmalu pozabil, kako sta zadržala ko sta videla, da padam in prepad. Srdnil sem požirek vode, ki mi je prav dobro delal, četudi je bila le umazana poljska mlakuznica in plačal vodnika in dečka, ki sta me nad dve uri spremljala v jamo, nakar sem odrinil nazaj v Trst, kjer sta krojač in dobra večerja popravila mojo nezgodo.

POSTOJSKA JAMA

Na povratku iz Trsta sva odrinila z Davyjem proti Postojni, kamor pa sva dospela šele pod noč. Ker se je Sir Humphrey namenil drugi dan obiskati Cerknico, sem sklenil odriniti ponoči sam v jamo. V Postojni sta dve jami: Magdalenska jama, ki so jo že zdavnaj odkrili in jo smatrajo za edino kraj, kjer živi človeška ribica, pa Velika jama, ki so jo odkrili šele pred kratkim pa je po raznih velikih stalaktitskih tvorbah mnogo bolj na glasu kakor prva.

Malone do desete ure ponoči sem čital Humphreyu, nakar sem odrinil v spremstvu dveh vodnikov, opremljenih s svetilkami in nekaj funti sveč, na pot. Karlo miljo daleč smo hodili po polju v temi, kajti bila je brezmesčna noč, nakar smo dospeli do majhnega klanca, ki nas je dovedel do

Za svoj dom ...

Ljubljana, 10. dec.

Zaradi krize denarnih zavodov, ki traja že dve leti, je bilo mnogim malim ljudem nenkrat nemogoče, nabaviti si kreditov za zidavo lastnih domov ali za kupovanje stavbišč. V tej stiski so s ljudje hoteli pomagati sami. Začele so se ustanavljati nekatere zadruge, ki so podeljevale svojim članom brezobrestna posojila. Ko je bilo teh združig le vedno več in je bilo vprašanje njihovega obstoja vedno bolj dvomljivo, je posegla vmes oblast, ki je prav tako, kakor pri raznih posmrtninskih združenjih, zahtevala temeljito spremembo pravil in poslovanja. Banska uprava je s temi ukrepi hotela zaščititi člane pred morebitnimi zlorabami in pred morebitno škodo, ki bi jo lahko utrpela tako druga kot celota. Zadnji čas so zato vse take zadruge morale na zahtevo banske uprave spremeniti svoja pravila v smislu navodil, ki so jih dali tozadevni strokovnjaki.

Danes se je v tem smislu vršil v salonu pri »Levu« izredni občni zbor stavbane hranilnice in posojilnice »Moj dom« v Ljubljani. Tej zdruzi je v posojilnem činu uspelo, da je zbrala veliko število članov, ki so si hoteli zagotoviti od nje brezobrestna posojila. Današnjega zborovanja se je udeležilo okrog 200 članov, samih malih, skromnih, tihih ljudi z vseh strani dežele, ki so prihili v Ljubljano na klic svojega odbora, da izglasujejo potrebno spremembo pravil. Zborovanju je predsedoval g. predsednik Smajdek iz St. Vida, obširna poročila in pojasnila pa so članom dajali tudi tajnik g. Mizerit, odbornik dr. Ražem in drugi. Zdruga zadnjih 6 mesecev zaradi odredbe banske uprave ni niti delovala niti ni več zbirala novih članov. Prej je zdruza zbrala mesečno 100 do 200 tisoč Din od svojih članov kot brezobrestne vloge ter ta denar potem dajalo posojevala članom po vrstnem redu, kakor se je kdo prijavil. Zdj prispevajo člani jedva 10 do 15 tisoč Din na mesec.

Na današnjem zboru so se v podrobnostih premetrila nova sestavljena pravila, katerih bistvo je osnova, iz katere si zdruza zbira potrebni kapital za posojila članom. Doslej se je članu dalo posojilo, kakor hitro je zbral 10% celotnega zneska. Po novih pravilih bo moral vsak član zbrati odsej 20% zneska, za katerega bo prosil. Na ta način bodo vsi člani mogli prej priti na vrsto za posojila, ker se posojila dajejo tedaj, kakor hitro je zbrane v blagajni dovolj kapitala. Po dosedanjih računih bi zadnji član zdruge prišel do posojila šele po 15

letih, po novih pravilih pa bo ta skrčen na 8 let. Ker pa zadržniki upajo, da bo pristopilo še mnogo novih članov, bodo morda vsi sedanji člani prišli na vrsto za posojila že po 3 letih. Vsako posojilo mora član vrniti najdlje v 16 letih in 8 mesecih. Odplačevanje se vrši po posobnem kijuču. Vsak član zadržnik plača ob pristopu 50 Din pristopnine, za vsakeh 25 tisoč Din zaprosenega posojila pa mora vplačati en delež za 250 Din. Delež se ne obrestuje, tudi ne vloge. Pač pa mora vsak član ki dobi posojilo, plačevati na leto po 2% upravnih stroškov. Vsak zadržnik sme vplačati največ 30 deležev, lahko pa vplača en sam delež dva ali trije člani skupno. Za vsak delež jamči član z enkratnim zneskom. Član se lahko izključi po dvakratnem brezuspešnem opominu, če ne plačuje v redu prispevkov, dalje kdor je pijanec, zapravljuje, lahkomišelnik ali kdor deluje proti združnim pravilom ali proti zadržnemu duhu sploh. Odbor se voli na tri leta.

Pravila so bila danes z veliko večino sprejeta brez debate, dočim so se nekateri člani močno upirali proti poviški od 10 na 20% zbrane vsote, ki jo kdo hoče dobiti kot posojilo. Zbor je bil tudi sicer živahen in je nudil jasno sliko, kako velika in silna je želja vseh ljudi, zgraditi si svoj lasten dom in v njem biti sam svoj gospodar.

Tifus tudi v tržaški okolici

O tifusu v Trstu smo prejeli še to-le poročilo: Nalezljiva bolezen se obšutno javlja v Trstu pa tudi na deželi. V Trstu je bilo samo v tednu od 11. do 18. novembra prigašenih 78 obolen na legariu; od teh je bilo 10 smrtnih. V Nabrežini je bilo 35 primerov legarja, 1 smrt. Opombe vredno je, da v Nabrežini ni nastopil legar po hišah, ki rabijo vodo iz domačih vodnjakov, čeravno se splošno smatra taka voda za nevarno. Nabrežina ima tudi vodovod, ki dobiva vodo iz novega tržaškega vodovoda v Štivanu.

KASO

ješpreni, ajdovo moko
redno sveže mletine na debelo
vsestranske
A. VOLK LJUBLJANA
Realizacija c. 24

Inserirajte v
Ponedeljskem
Slovenca

Med nakupom si ogledajte veliko razstavo otroških in igrarčnih vozov, stolice, holender-ov, malih dvokoles, trikotelov, s valnih strojev, motorjev in dvokoles v prostornih domače tovarne »TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4
Najnižje cene! — Cenik franko

KAR JE RES — JE RES!

Najlepše TISKOVINE, naj bodo že za pisarniško porabo ali pa LITOGRA, FIRANE ozir tiskane v BAKROTISKU za reklamne namene, prav tako tudi KLISEJE za naše oglase nam dobavi

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Izvršilec je prvovrstna, material brezhiben, cene so umerjene, dobava točna
Telefon 2992

Moskovski topovski stebel.

V nekem delu jame vidimo vrhu nekega stebrička posodo polno vode, kaplja oče vanjo s stopa; kapnica je povsem čista in ledenohladna. Za temi tako zvanim krstnim kamnom smo prišli do Velike zaveze, najčudenjšega samostojnega stalaktita v jami. Apnenec, ki stoji kakih šest čevljev iz stene, visi kakih dvajset čevljev visoko v krasnih valovitih gubah izpod stopa. Vsa plast pa je silno tenka in obrobljena z rdečim pasom. V svitu svetilk, ki so jih držali vodniki pred njo, je bil prozorni zasor pred njim iz trdega apnenca. Rdečina ob robu te apnenčaste gnoje pa je čisto svojtvena prikazen v jami, kajti stalaktiti so vobče beli ali belorjavkasti, čisto pokriti tudi s skorjo iz krasnih kristalov.

Kmalu za Zaveso se jama razcepi: prvi del se končuje z velikim sklodom apnenca, ki mu pravijo Veliki oltar; drugi del pa le redkokdaj preslopi človeška noga. Moj vodnik mi je pripovedoval, da je bil ob tej priliki šele v drugi ondi in da so ta del odkrili vodniki šele pred kakimi šestimi ali sedmimi leti. Ta del sega še precej daleč, nadaljnjo prodiranje pa ti zaustavi velika kotanja, čez katero po vodnikovem zatirjevanju se ni prodrla živa duša. Meni se pa kotanja ni zdela bogve kako velika in prepiran sem bil, da bi po močnih dolgih brunih lahko preplezal čez spolzke skale na drugo stran. Ker pa nisimo imeli potrebnih priprav s seboj, sem moral seveda opustiti to misel, pa tudi vodniki niso bili po vsem videzu voljni nadaljevati poti, ker so že tako in tako zasli dalje, nego hodijo navadno. Skrbno sem preiskoval vodo, da bi odkril kako sled po človeški ribici. Vprašal sem vodnika, ali je op. zil kdaj na svojih prejšnjih podzemskih potih kaj živega v vodi, pa mi je zanikal to. Jamska pota so v splošnem prav dobra in dovolj široka, da lahko hodita dva ali trije vsiri. Ponekod so tudi umetno razširjena in izravnanja, samo pot od Zaveso do konca jame drži preko celih kupov skalovja in ruševin sesedlih stalaktitov. Ti stalaktiti, zgneteni zdaj z vsedružujočo kapnico v brezlične skalne sklade, so nemara tvorili svoj čas stopi, sešoma pa so dali mesto novejšim tvorbam. tako da tudi v teh podzemskih jamah kakor drugod v prirodi človek lahko spozna, da je vsako propadanje zgolj prerajanje. Ta proces je sicer silno počasen ima pa le zanesljiv uspeh. Ta ali oni naravna nezgoda, n. pr. potres, bi utegnila posuti tla podzemске jame z ruševinami stalaktitov, ki vse danes izpod stopa, ker pa venomer prideka od zgoraj kapnica, ki odlaga apnenec, bi bil jamski stop čez nekaj stoletij nanovo ozaljšan s čudovito apnenčasto prevleko. Stopica oče nazaj po raznih dvoranah, hramovih in hodnikih, smo dospeli spet na obrežje ponikvarice. To je Ljubljana, ki izvira na planjavi pri Postojni prieka izpod hriba, se skriva v podzemlje in se spet prikaže na dan ob vznožju hriba pri Planini.

(J. L. Tobin: Journal of a Tour. Priredil O. K.)